

Universal Declaration of Human Rights - Even ()

Статья 1

Бэйил бокэтчур омэн хилкич нян урумкэр балдаритно, тэми нонардук эгдээн ни-да ачча. Бэйил бокэтчур мэн долан акагчимур биннэтын.

Статья 2

Ирэх-да бэй, ни-да бими, эрэх Декларацият ганча правалбу гадьин.

- нунмэрдукуйи, торэндукуйи, аси-да бидэн ньари-да бидэн, энея-да бидэн, яи-да ачча бидэн, нидук-да балдадунат.
- Нонган балдача төрэн хо эгдээн-да бидэн, хо кечукэн-да бидэн, эникэн нидук-да нэлникэн мээн мэргэнди, нииде, эникэн этур бэйдьи бидьин.

Статья 3

Омэтэл бэйилбу нии-да эсни онэйры, бэйдьи оон тэгэтийн тачин тэгэтчин.

Статья 4

Бэйилбу ни-да эсни унир, нян хааратта.

Статья 5

Бэйилбу ни-да эснэн дэвутта. Бэю бэй мэптили эспи кээлэмэттэ. Бэю бэй нингичин эсни хойэтто.

Статья 6

Бэйилбу бокэтчур, ни-да илэ-да бидэн закон дысүтчин.

Статья 7

Бэйил кубигыр, Законду өмэн хилкин, нян мээн доливур биннэивутэй биhi Закон бэлэчинди.

Статья 8

Бэйил Конституцият бөнчэ ныкылгимэй, иги-гол һайрыкан тарак бэй судач, мэн правалби былыгимкэнин.

Статья 9

Ний-да, нийн-дэ Үйнидьиэнкиндьи, һинъаһунли эсни нодар, нян балдача төрдэгүй и эсни илбэскнэ.

Статья 10

Суд, бэйэтики хээнвэлиг нээчэ биникэн, шонгаи тарав, эми айутти угии судла, бокэгчур иһич, нэнмэчиннэн.

Статья 11

1. Һымкыличэ бэй, нонан кэнъеливу ориван, бокэччэн, элизун бакрикатнан-юн, байдыи элизун кэнелич некчэ гоникэн дьомкучуннан.

- тачикан ионартакун айич бидэн бэлэчэнди суд бакчин.

2. Ни-да эсни һымкымун, нян һилгичшуды, нонан мэргэндьи кэнъеливу эчу ор гоникэн дьомкеттакан, һилгигини тала опча Закондук эсни эгдъэн бис.

Статья 12

Ирэк-да, омтэл бэй дюван, ни-да эсни оһэйрэ, нонан дялву нян бэйдьи тэгэмэн ии-да эсни һундир, эсни дъааргатти, нэлүкэтти.

Статья 13

1. Ирэк-да бэй мэн төгэгти төрдүк, илэ-да хорридыи мэн дьюи илуридьи төгэчиннэн.

2. Өмэтэл бэй мэн төрдүкуйи хонтэ төрлэ хуриннэн, нян тачин-да амаски мучумнаан.

Статья 14

1. Өмэтэл бэй, нонман холото токутэн мэн бугдукуи, хонтэ бугла дириһимнэн.

2. ООН принципальди нонан гэлэхтэхэтнэн, бэй бугтукий эснэн хорра.

Статья 15

1. Өмөтэл бэй ями-да гражданствонкан биннэн.
2. Тарагач ни-да эснэн аталды.

Статья 16

1. Асинюн, ньари, шунмирдукий нян тэдъэтидукуун эникэн дъакра мэн долин гаматсир.
2. Мэн доливур деридюр омэн мэргэлкэн бими гаматчир.
3. Государство тарак пимэру этуннэн.

Статья 17

1. Өмэтэл бэй тэгэлгэндүнэн мэн энеелкэн биннэн.
2. Таранман ни-да эснэн тиир.

Статья 18

Өмэтэл бэй мэн мэргэлкэн, тэдъэнэлкэн биннэн нян тарав хонтэ бэйилтэки тэлэндыхын.

Статья 19

Өмэтэл бэй бэйдьи дьомкучинна нян тарав бэйэлтэки эникэн иэлдэ мутуинэн, тарав государство эснэн һайутта.

Статья 20

1. Өмэтэл бэй чакабакалду холлечиннэл.
2. Ни-да як-та урэчин группала, организацияла бэйю эсни нүкэт.

Статья 21

1. Өмэтэл бэй мэн государствони дюлэски нындинэц горбэттэн бэлэчимэн.
2. Нонан государство нындимсц, тала гургэвчимнэн, нян хонтэ бэйилгэчин өмэн һилкы тэгэчимнэн.

3. Нүүмнэрийн гонивутнэн правительство дьохуннан. Нян
правительство эргыл һиннивунуулан обийннан.

Статья 22

Өмэтэл бэй тэгэлгэндуулэн государство культуралан,
экономикалан, нян энэе одан бэлэннэн.

Статья 23

1. Өмэтэл бэй тургэвчимнэн, тарав һайутги як-та ячча
биннэн, ач тургэлээ эдэн биһэ государство бэлэчимнэн.

2. Нонан тургэвэн аич тамдьинавур.

3. Өмэтэл бэй, тургэвэн аич тамыннатын, тарак нонан
дялни ибгат тэгэтийвэтнэн бэлэннэн.

4. Нонан правалби коэтти нян болэтти профсоюзбан
опти нян профсоюз членат бимнэн.

Статья 24

Өмэтэл бэй, дэрэмкэцчинэн нян хэбдээжиннэн, тургэн
инэний энтэктэйэ эсни гор биннэн.

Статья 25

1. Өмэтэл бэй аич тэгэчиннэн, нонан дялни нян ибгит
тэгэчинэт.

2. Энэинтий нян нонан хутлэн индэттын нян
тыгыттий социальнай бэлэчин ями-да аннатын. Кудал
кубычим. Социальнай бэлэчин ями-да ганинатын.

Статья 26

1. Өмэтэл бэй ями-да хупкучиннэн. Начальний нян
средний хупкучэк, ач эрилэ биннэн.

2. Начальний хупкучэкиэ, бэй бокэчур ганинан.
Средней нян профессиональний хупкучэкиэ иин ач хилүүниа
биннэн.

Статья 26(3)

Куна дялни, мэн хуттибэйдюр хинманнэтан.

Статья 27(1)

Өмэтэл бэй искуствач урынчиннэн, наука дюлэски нындэн бэлэчиннэн, нян тарич бэйдьи айюннан.

Статья 27(2)

Өмэтэл бэй художественай литературнай гургэн авторан биннэн, тали ионантаки аич таманнэтан.

Статья 28

Өмэтэл бэй социальнай нян международнай бинилэ, нидук-да эникэн нэлдэ тэгэчиннэн.

Статья 29

1. Өмэтэл бэй общество дюлдэлэн, мэн бинийи тэлэннэн.

2. Бэй правал хонтэ бэйил тэгэцэнтэн аич бидэн гөнүкэн бэй правион чикибиннан.

Статья 30

Я-та эрэв Декларацияу, хаан быйылтыки нян государствалтыни, бый биниүэн нанык тэгэлгэмэн хаайудан гааникэн элэ дунунча Декларация эсни туун, эсни ньуукытты.